

รายงานการวิจัย

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของสุกรพื้นเมือง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(A Study on Biodiversity of Native Pigs in the Northeast)

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ชาญ ฌ ลำปาง
สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

ธันวาคม 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการกระจายของประชากร แหล่งเลี้ยง และความหลากหลายทางพันธุกรรมของสุกรพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กำนันของทุกตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอบ และโดยการออกสัมภาษณ์ชาวบ้าน ตรวจสอบรูปร่างลักษณะและเก็บตัวอย่างเลือดของสุกรพื้นเมืองในแหล่งเลี้ยง 3 แหล่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดเลย และจังหวัดสกลนคร-นครพนม ผลจากการศึกษาพบว่า ยังมีการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองอยู่ในทุกจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่จำนวนประชากรอยู่ในเกณฑ์เบาบาง ชาวบ้านเรียกสุกรพื้นเมืองแตกต่างกันหลายชื่อ แต่ชื่อที่เรียกมิได้มีความหมายบ่งชี้ถึงความแตกต่างทางพันธุกรรมของสุกรพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่อย่างใด

สุกรพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรูปร่างลักษณะที่เด่นชัดคล้ายคลึงกันคือสีดำและขนาดตัวเล็กแต่ก็มีความผันแปรอยู่มากทั้งในด้านสีสรรและรูปทรง ซึ่งความผันแปรต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถพบได้แม้ในพื้นที่เลี้ยงเดียวกัน ไม่พบว่ามีลักษณะจำเพาะของสุกรพื้นเมืองในแหล่งเลี้ยงใดเป็นพิเศษ

จากการทำ Microsatellite Genotyping โดยใช้ไพรเมอร์ 17 แบบ พบว่าสุกรพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือน่าจะเป็นประชากรเดียวกัน และพบว่ามี ความหลากหลายทางพันธุกรรมอยู่ในระดับสูง ซึ่ง Phylogenetic Tree ก็แสดงให้เห็นว่าสุกรพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกันสูง และแยกตัวทางพันธุกรรมจากสุกรพันธุ์ต่างประเทศอย่างชัดเจน

Abstract

The objectives of this research were to study the distribution and genetic diversity of Thai indigenous pigs in the Northeast of Thailand. Data were collected by sending questionnaires to all the sub-districts in the Northeast and by using Semi-Structured Interviewing technique. In 3 studied areas in the Northeast, i.e. Surin, Loei, and Sakon Nakhon-Nakhon Phanom provinces, pigs were observed for their morphology and their blood samples were collected. It was found that indigenous pigs were still raised in every province of the Northeast but with low population density. Indigenous pigs in the Northeast were called by various names but those names were not implied to any genetic diversity of the pigs.

Indigenous pigs in the Northeast had the same prominent appearance, i.e. black in color and with small body size. However, there were some variations in white color markings and conformation. Those variations were found even in the same region. Any area specific appearance of indigenous pigs was not found.

Microsatellite genotyping using 17 primers indicated that indigenous pigs in the Northeast were likely of the same population. Genetic diversity among those pigs was high. The phylogenetic tree also showed that they were genetically related and clearly distinct from exotic pigs.